

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/4212,Seminarium-popularnonaukowe-Z-kamera-po-PRL-u-Obraz-sportu-w-kinie-PRL-u-Warszawa.html>
07.04.2026, 11:31

Seminarium popularnonaukowe „Z kamerą po PRL-u”: „Obraz sportu w kinie PRL-u” - Warszawa, 16 lutego 2010

16.02.2010

Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Warszawie serdecznie zaprasza na czwartą edycję wykładów dla nauczycieli historii, języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie, studentów kierunków humanistycznych oraz uczniów wybierających tematy związane z filmem i historią najnowszą do ustnej prezentacji maturalnej z języka polskiego. Proponujemy sześć spotkań w cyklu miesięcznym (listopad 2009 - kwiecień 2010) przedstawiających peerelowską rzeczywistość poprzez: materiały archiwalne Polskiej Kroniki Filmowej; filmy dokumentalne, które zrealizowali wybitni twórcy polskiej szkoły dokumentu, np. Jerzy Bossak, Andrzej Munk, Jerzy Hoffman, Krzysztof Kieślowski, Kazimierz Karabasz, Marcel Łoziński czy Andrzej Trzos-Rastawiecki; filmy fabularne - oprócz arcydzieł polskiego kina, pokazane zostaną także fragmenty filmów o jednoznacznie propagandowym zabarwieniu. Każdy wykład ilustrowany będzie pokazem multimedialnym.

Udział w seminarium zostanie potwierdzony pisemnie.

Wykład:

prof. dr hab. Piotr Zwierzchowski, autor m.in.: *Zapomniani bohaterowie. O bohaterach filmowych polskiego socrealizmu*, Warszawa 2000; *Pęknięty monolit. Konteksty polskiego kina socrealistycznego*, Bydgoszcz 2005; *Spektakl i ideologia. Szkice o filmowych wyobrazeniach śmierci heroicznej*, Kraków 2006; redaktor naczelny rocznika „Blok. Międzynarodowe Pismo Poświęcone Kulturze Stalinowskiej i Poststalinowskiej”.

Szczegółowe informacje i terminy spotkań będą ukazywać się na stronie internetowej IPN (www.ipn.gov.pl) pod hasłem „zapowiedzi”.

Dodatkowe informacje i zgłoszenia:

Sławomir Stępień, tel. (0-22) 526-19-19, e-mail: slawomir.stepien@ipn.gov.pl

16 lutego 2010 r. w Centrum Edukacyjnym IPN przy ul. Marszałkowskiej 21/25 w Warszawie odbyło się spotkanie na temat: Obraz sportu w kinie PRL-u

Sport pełnił istotną rolę w peerelowskim systemie propagandy, zwłaszcza dzięki wykorzystaniu masowych środków przekazu. Sport ukazywany w kinie PRL-u pełnił rozmaite funkcje. Oczywiście, na pierwszy plan wysuwały się zadania propagandowe, związane choćby z ideą formowania Nowego Człowieka, czy też przewagą sportowców z krajów socjalistycznych. Trzeba jednak pamiętać, że takie imprezy, jak np. Wyścig Pokoju, oprócz tego, że spełniały zadania propagandowe, dawały Polakom sporo radości związanej z uczestnictwem w wydarzeniu sportowym. Nawet jeśli sukcesy polskich sportowców były wykorzystywane przez władze, sprawiały przecież satysfakcję przede wszystkim kibicom. Nic więc dziwnego, że filmy pokazujące środowisko, czy też zawody sportowe stanowiły atrakcję dla widza, który często był jednocześnie kibicem.

Ideologizacja sportu nie musi być związana tylko z polityką, sport miał przekazywać także idee humanizmu, uczciwej rywalizacji. Obraz ten widoczny jest w licznych filmach dokumentalnych (oglądając przynajmniej niektóre z dokumentów warto zastanowić się nad sposobami przedstawiania sportu, nad wykorzystaniem filmowych środków wyrazu do prezentacji idei sportowych zmagania). Oczywiście, w sporcie nie brakuje również wypaczeń tych szlachetnych idei, prowadzących niekiedy wprost do oszustwa. Także one znalazły swoje filmowe odzwierciedlenie. Dzięki sportowi ukazywano także postawy społeczne, co widać szczególnie w kinie drugiej połowy lat 70. W filmach rozrachunkowych sport służył krytyce społeczeństwa i władzy. Z drugiej strony, ukazując sportowców filmowcy przedstawiali nierzadko wnikliwie portrety psychologiczne i zastanawiali się na ludzkim losem.

- Wyścig pokoju (1951)
- Z bokserskich mistrzostw świata (1953)
- Trzy starty, reż. Ewa Petelska, Stanisław Lenartowicz, Czesław Petelski (1955)
- Jutro Meksyk, reż. Aleksander Ścibor-Rylski (1965)
- Bokser, reż. Julian Dziedzina (1966)
- Jubileuszowy, reż. Jan Łomnicki (1967)
- W biegu, reż. Krzysztof Regulski (1978)
- Szansa, reż. Feliks Falk (1979)
- Wielki bieg, reż. Jerzy Domaradzki (1981)
- Piłkarski poker, reż. Janusz Zaorski (1988)

Tematy kolejnych spotkań:

- Obraz dziecka w kinie PRL-u (marzec 2010)
- Portret filmowej Warszawy (kwiecień 2010)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)